

SAK:n hallituksen varapuheenjohtaja Katja Syvärinen

Puhe naistenpäivän marssin tapahtumassa Senaatintorilla 8.3.2025

Katja Syvärisen puhe

1990-luvun alussa olin nuori opiskelija ja innokas feministi. 90-luvulla laman keskellä tapahtui merkittäviä edistysaskeleita Suomessa ja kansainvälisesti. YK:n Pekingin julistus ja toimintaohjelma olivat niin edistysellisiä esimerkiksi naisten seksuaalisen itsemääräämisoikeuden näkökulmasta, ettei niihin ole takapakin pelossa uskallettu kajota vuosikymmeniin. Sain itsekin olla mukana Pekingissä, ja se on jättänyt minuun pysyvän jäljen. Vuosikymmen huipentui Suomessa ensimmäisen naispresidentin valintaan.

Vuonna 1994 ilmestyi suomeksi Susan Faludin kirja Takaisku: julistamaton sota naisia vastaan (Kääntöpiiri 1994). Sen mukaan historian sykleissä naisten paikka ja asema yhteiskunnassa on vuoroin kasvanut, vuoroin kaventunut.

Takaisku, Backlash, oli 90-luvun naisliikkeen silmien avaaja. Nyt 2020-luvun puolivälissä näyttää olevan jälleen kapenemisen paikka. Ammattiyhdistysliikkeessä olemme yrittäneet estää tehtyjä työelämän heikennyksiä ja sosiaaliturvaleikkauksia, jotka ovat iskeneet erityisen voimakkaasti pienituloisiin, työttömiin, osa-aikatyötä tekeviin ja yksin lapsista vastaaviin naisiin. Valitettavasti nykyinen hallitus ja eduskunnan enemmistö ei ole ollut tasa-arvon edistämisen puolella. Ohuita valonpilkahduksia olemme nähneet vain esimerkiksi raskaus- ja perhevapaasyrjinnän vähentämisen kohdalla sekä työelämän väkivallan ja häirinnän poistamiseen tähtäävän ILO190 yleissopimuksen ratifiointissa.

Yksityisen ja julkisen rajalla naisille sallittua maailmaa on perinteisesti ollut kokkaus, kuuraus ja kaitsenta, englanniksi *caring, cooking, childcare*. On poliittinen valinta, kuinka suuri osa tästä tehdään palkkatyönä ja kuinka suuri osa palkatta kodeissa. Ja on työmarkkinapoliittinen valinta, paljonko työstä maksetaan. Tuoreen [sukupolvibarometrin](#) mukaan yhä useampi nuori mies näkisi naisen paikan kotona ja ottamassa suuremman vastuun lasten ja vanhusten hoivasta. Mutta missä on naisen paikka? Naisen paikka on siellä, missä nainen haluaa olla! Mutta siihen harhaan, että kaikki olisi vain itsestä kiinni, siihen älä putoa! Siinä puhuu Takaiskun ääni!

Työelämä on Suomessa jakautunut erittäin voimakkaasti naisten ja miesten aloihin ja nyt nähdään, että työnantajan tahdosta se jakautuu myös naisten ja miesten työehtoihin. Hallituksen ajama lainsäädäntö irtisanomissuojan heikentämisestä iskee lujemmin naisiin. Kaupan työehtoneuvotteluissa työnantaja halusi jääräpäisesti naisille heikomman irtisanomissuojan kuin on teollisuuden miehillä.

Mitä vahvemmat liitot, mitä korkeampi järjestäytymisaste, sitä enemmän voimaa. Siksi liittoon kuuluminen on nyt tärkeämpää kuin aikoihin. Joskus paikallaan pysyminenkin vaatii voimaa ja työtä. Kansainväliset sopimukset kuten EU:n direktiivit ja Kansainvälisen työjärjestö ILO:n säädökset ovat olleet selkänäjana, kun Suomessa takaisku alkoi. Juuri nyt emme voi täysin luottaa edes siihen, että ne olisivat pysyvä onnen tae. Siksi tämän päivän marssin teema on mitä ajankohtaisin. Eteenpäin, yhdessä!